

Menekülés vagy toposz – III. (Babenberg) Lipót csodajegyzékei, különös tekintettel a III. Ince által centralizált kanonizációs eljárás reprezentációs fórumainak tipológiájára

Novák Bálint

ELTE BTK történelem MSc; könyvtártudomány MSc

Történeti Intézet Szekfű Gyula Könyvtára

novak.balint@btk.elte.hu

Pius, apostolicus, sanctus. A történeti hagiográfia témakörében kutatva számos alkalommal találkozunk az eltérő terminológiák egymásnak feszülésével. Nem elhanyagolható, hogy a III. Ince (1198–1216) által – cremonai Homobonus szentté avatási bullájában (cd. 1199) elsőként meghatározott – új típusú szentté avatási eljárás szigorúbb pápai centralizációja érdekében mely faktorok, illetve reprezentációs kritériumok mentén nyerhettek igazolást az adott kor szentjei. Habár az eljárás sarkalatos pontjainak pontos rögzítése csak később látott napvilágot a fama sanctitatis igazolásához szükséges hagiográfiai elemek további azonosítása új távlatokat nyithat a középkorász számára. A szent életvitel/vita bona, valamint az adott személy csodáinak vizsgálata a dinasztikus szentség széles perspektívájában elhelyezett interdiszciplináris vizsgálatra ad lehetőséget.

Mint a történeti hagiográfia szerves része, a dinasztikus szentpolitika – a Capetingek óta felfedezhető gyakorlat értelmében – a mindenkori politikai-hatalmi érdekérvényesítés eszközeként foglal helyet a közép-európai medievisztika kontextusában. Mint a Habsburg dinasztikus szentség hivatalos képviselője, III. (Babenberg) Lipót (1073–1136) – a szentté avatási eljárás szempontjából releváns – 413 posthumus csodatételének számbavétele, a hagiografikus topográfia heterogén tereinek pontos elkülönítésére ad lehetőséget. Gyermeki megmenekülés, mételytől, fájdalomtól való felszabadulás? Lipót miraculum-jegyzékei a Klaniczay Gábor által felvázolt tipológiából kiindulva lehetőséget adnak a hagiografikus elemek hagyományainak pontos feltérképezésére a közép-európai dinasztikus szentkultusz kontextusában.

Témavezető: Dr. Klaniczay Gábor, címzetes egyetemi tanár